

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการชุมนุมทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2551-2553 และ 2) เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินการรักษาความสงบเรียบร้อยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อการชุมนุมทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมทางการเมือง จำนวน 190 คน และจากกลุ่มผู้บริหารงานของสถานีตำรวจภูธร จำนวน 8 คน ซึ่งประกอบไปด้วย สก.เมืองเชียงใหม่ สก.แม่ปิง สก.ภูพิงคราชนิเวศน์ และสก.ช้างเผือก ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการสาขานิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คนและประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 10 คน

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ทั้ง 4 สถานี ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรงพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจ คือ การให้ความช่วยเหลือและสวัสดิการด้านต่างๆ การสนับสนุนด้านเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน ปัญหาสภาพพื้นที่ชุมชน หมู่บ้านมีจำนวนมากยากต่อการสอดส่องดูแลปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ มีกลุ่มผู้มีอิทธิพลทางการเมืองจำนวนมาก อีกทั้งเป็นผู้ใกล้ชิดกับข้าราชการการเมือง มีผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝาย

ปฏิบัติการที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ควบคุมตรวจสอบการชุมนุมทางการเมือง ไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ทั้ง 4 สถานี พบปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ต่อกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พ.ศ.2551-2553 ที่ผ่านมานั้นไม่มีการวางแผนและกำหนดทิศทางในการทำงานให้ชัดเจน เพราะแผนการปฏิบัติงานเป็นแผนที่ถูกกำหนดมาจากส่วนกลางคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และขาดการมองสภาพปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่แท้จริงของแต่ละท้องที่ เพื่อที่จะทำการแก้ไขปัญหาก็ถูกต้องเหมาะสมนอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในด้านอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีผลให้การดำเนินงานตรวจสอบ ดูแลพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ไม่ทั่วถึง ยานพาหนะในการปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ งบประมาณในการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ปัญหาผู้มีอิทธิพลทางการเมืองในพื้นที่

แนวทางในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้การรักษาความสงบเรียบร้อยการชุมนุมทางการเมืองมีประสิทธิภาพมากขึ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปฏิบัติการและกลุ่มผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรมีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีจำนวนเหมาะสมกับพื้นที่ ควรจัดสรรและเพิ่มสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ควรมีการส่งเสริมให้มีการอบรมและปลูกฝังผู้บังคับบัญชาให้มีความเข้าใจในสถานการณ์ทางการเมือง ให้เข้าใจวิถีทางของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขและมีทัศนคติตามแนวทางหลักประชาธิปไตยและความเป็นกลางทางการเมือง การพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา จำนวนประชากร ลักษณะภูมิประเทศและจำนวนกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง มีการฝึกอบรมทบทวนยุทธวิธีตำรวจ การเจรจาต่อรองกับกลุ่มผู้ชุมนุมต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงาน ให้เข้าใจวิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจน โดยเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าต้องทำตามนโยบายหรือการสั่งการของรัฐบาล หรือข้าราชการการเมืองเป็นหลัก ขาดความเด็ดขาดในการบังคับใช้กฎหมาย มีการเลือกปฏิบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิและประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีความเห็นว่า ตำรวจนั้นเป็นกลไกของรัฐ จำต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายอย่างเด็ดขาดตรงไปตรงมา ไม่เลือกสี เลือกข้าง หรือเพื่อประโยชน์ของกลุ่มการเมืองใด ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนและความยุติธรรมเป็นหลัก

ผู้ศึกษาเห็นควรมีการออกกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการชุมนุมในที่สาธารณะของประชาชนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ชุมนุม ได้ถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อให้การชุมนุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพื่อให้การชุมนุมเกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการและประชาชนมากยิ่งขึ้น การชุมนุมทางการเมืองเป็นเสรีภาพที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่ปัญหาที่ตามจากการชุมนุมที่ละเมิดกฎหมายส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้อง และสถานที่ราชการบางแห่งที่ถูกบุกรุกเข้าไปชุมนุม ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการชุมนุมสาธารณะนั้นเป็นสิ่งที่เกี่ยวพันกับความสงบเรียบร้อยในสังคม การชุมนุมจึงอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นที่ไม่ได้มาร่วมชุมนุม จึงเห็นควรให้มีกฎหมายควบคุม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและก่อความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองด้วย อันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

Abstract

235773

This research aimed to 1) study the problems and obstacles in performance of duties encountered by police officers in Mueang District, Chiang Mai during 2008-2010 and 2) to suggest suitable guidelines for conducting a peacekeeping operation for police officers controlling political rallies in Mueang district, Chiang Mai. The research methodologies used were quantitative and qualitative. Questionnaires and interview forms were used as instruments to collect data from 190 police officers who operated in political rallies, 8 police administrators of provincial police stations in Mueang Chiang Mai, Mae Ping, Phu Ping Palace, Chang Phuak, 2 experts in law and political science and 10 members of the general public participating in politics in Mueang district, Chiang Mai.

The interviews with police officers from 4 provincial police stations who performed peacekeeping duties found that the problems and obstacles of the police officers were to do with welfare support, allowance and recompense, the condition of community areas and the low numbers of police officers in highly populated village areas. In addition, there were difficulties with law enforcement due to an influential group of political people in Mueang district, Chiang Mai who were close to the political officials. This resulted in an inefficient performance by the police officers in controlling and investigating the political rallies.

The interviews with police administrators from 4 provincial police stations revealed that one of the problems and obstacles for the police officers in Mueang District, Chiang Mai during 2008-2010 was that there was no precise plan and lack of direction in an operation. The previous plan, which was made by the central Royal Thai Police, lacked the actual perspective to solve the rally problems in each area. Besides, there were problems and obstacles as a result of inadequate numbers of police officers to perform an investigation and look after the area in Mueang district. Other problems were inefficient vehicles, insufficient budget, and a group of influential people in the area.

The guidelines for practical solutions in order to improve peacekeeping during political rallies suggested by the police officers and police administrators were as follows: the number of police officers should be increased to give adequate policing of all areas; welfare payments should be increased and provided sufficiently and equally to all police officers; training should be given to subordinates to promote understanding of political situations, the constitutional monarchy, and the democratic attitude as well as political neutrality; working methods should be developed and improved to serve the problem conditions, population number, topography and number of the political protesters; police strategies and negotiation methods should be used in training and reviewed frequently in order to be well prepared and to help understand the steps precisely, focusing on both efficiency and effectiveness.

The distinguished experts and general public participating in politics agreed with police officers about the nature of the problems and obstacles encountered by police officers, and also that there was a need to follow the policy and command from the government or political officials; they also noted a lack of decisiveness in law enforcement and the prevalence of selective treatment. The distinguished experts and the general public gave the opinion that police officers, who are the machinery of the government, need to follow the law and use it straightforwardly without impartiality for any particular party and should consider mainly the benefits to the general public and the justice.

The suggestion from this study was that there should be legislation issued specifically for controlling a public rally. The police officers and protesters could then follow these in order to create a peaceful rally, and the rally must not harm safety of life and the government and general public's property in accordance with the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2550.

Although political rally is a liberty and a right under a democratic system, problems occurring from violent rallies affect the society and economy of the country including the unrelated general public. Official places were also invaded for public rallies. Public rally is related to peace within society, and could affect the liberty and rights of the people who did not attend the rally. Therefore, there should be a law passed to protect violation of the rights of the general public that did not participate, in accordance with the constitutional law.